

Søndagen.

Et Kjølsegssblad til "Dagen."

Kedigeret af Th. Øverskov. Udgivet af A. C. Nostok.

1836.

Kjøbenhavn, den 6. November.

Nr. 44.

Kjøbenhavn, skildret af en Svensker.

Et mere fortællende Landstab, end det man kommer igjenem paa Reisen fra Helsingør til Kjøbenhavn, aabner vel neppe, i det mindste ikke i en saa lang og uafbrudt Streækning, Brien til nogen anden stor Stad i Europa. Sjælland er, især ud imod Kysten, en eneste uhyre Kystkov, overstroet med indbydende Boliger af alle Grader, fra den majestætske Kongelige Sommerresident til de beskedneste, simpleste, men altid behagelige Landsteder. Savnet af betydelige Højder og ethvert andet Bandspeil end Sundets, giver vel Landstabet en vis Eensformighed og forninger dets Skønhed med Hensyn til det blot Pittoreiske, men det vækker altid en Følelse af Tilfredshed, Velbehag og Livslyst naar man seer sig omgivet af dette rige Gronne, denne yppige Vegetation, eller vandre under disse bladrigt Lovsale, en eneste uhyre Soilegang i tusinde afvæhlende former, dannede af Naturens egen overdaadige Haand.

Kjøbenhavn ligger for sammendynget, eller, om jeg saa maa sige, for sammenknebet, til at den kan give et saadant Skue fra Land; eller Søsiden, som Stockholm frembyder fra begge Sider; Kjøbenhavn havde heller ikke noget som kunde sammenlignes med Stockholm, om der endogsaa var en Punkt, hvorfra Staden kunde overskues. Nu er dette ikke tilfældet; thi den hoi — de Daaanske synes selv, at det er „et uhyre stort Bjerg (!!)“ — hvorpaa Frederiksberg Slot ligger, og som er den eneste virkelige Høide i Stadens Omegn, er dog alfor ubetydelig, til at man derfra kan have noget heelt og tydeligt Skue af det sammendyngede, levende Kjøbenhavn. Fra anden Salsetage i det prægtige Slot, og selv, i ringere Grad, fra dets Terrasser har man i alt Hald en seer værdig Udsigt over Stadens Taarnspidser og Tagte, det paa hün Side af den ved dens End udbredte Sund og det ligeoverfor liggende Sverrig med dets tæt ved hverandre liggende Stæder.

Men om Kjøbenhavn ikke frembyder noget totalt Skue, som er i hoi Grad interessant, fængsles Øjet derimod desto uimodstaeligere af Stadens Enkelheder, fra det Øjeblik man sætter Foden i den, og al Sammenligning med vort følede, urene, fletbygte og plantlose Stockholm maa strax ophøre ved et Øjekast paa disse brede og overordentlig reenlige Gader, disse Rækker af smagfuldt opførte, valadsagtige, sjondt ikke store Bygninger, med Ruder af Speilglas og oliemalede, altid i god og ny Stand holdte, Mure. En Spaderegang igjenem en af de Gader, hvor Bevægelsen er meest levende, er i denne Henseende hoi indbydende, ikke ved den overdaadige Pragt, man seer opdynget i de talrige Mode- og Kræmmer-

boutiker, hvor det hele Forraad synes at være hængt ud til Prydelse for vinduer og Dørposte; nei, man gaae et Trin længere ned, i Kjælderne, hvor Spekhøsterne, Urtekrammerne og alle de som i store eller smaa Partier handle med Madvarer og saadanne Producter, have deres Udsalg. Ligesom man andetsteds, som f. Ex. hos os, ikke kan gaae ned i et saadant Udsalg, uden at mødes af en Dunst, der økler og gjor følles Sag med den Virkning, som de Sager, hvorfra Dunsten kommer, har paa Øjet, og man ikke, med en god Kjole paa, voer at nærme sig den Disp, hvor Handelsmanden staer med snavsede Næver og Forklæde, saaledes seer man derimod her en overordentlig Neenlighed og Omhu, jeg kunde næsten sige Smag, hvormed alle disse spiselige Sager overalt behandles i Kjøbenhavn, og som er saa indbydende, at man næsten glemmer at Madvarerne ikke ere tilberedte og faaer isinde strax at spise sin Middagsmad, uden at tænke paa det barbariske i et saadant Maaltid.

Bygningerne, saavel de offentlige som de private, udmerke sig ved en Pyntelighed og Pragt, som har stillet Kjøbenhavn ved Siden af langt større og rigere Hovedstæder. Især seer man en Mængde smukke i en reen Stil udførte Soller og Søllerækker, en Ting som i Stockholm, hvor der ogsaa findes Soller, er aldeles umuligt at faae at see, uden ved det Kongelige Slot, og, om man saa vil, ved Gustav Adolfs Torg. I Forbigaaende vil jeg bemærke, at Facaderne paa de to Pladser paa dette Torg have et stærkt Sidestykke i dem, som omgive den smukke Amalienborgplads og alle beboes af den danske Kongefamilie. En Bemærkning, som man ikke kan undslade at gjøre ved Betragtningen af de Kjøbenhavnske Bygninger er, at de mere udmerke sig ved smukke Enkelheder end ved disses Forening til et sammenhængende Heelt. Dette gjelder om næsten alle og fornemmeligen just om den fornemste i blant dem: det store Kongelige Slot Christiansborg. Det har uendelig smukke Partier, men ogsaa nogle uden al østhetisk Interesse og det Hele er en Samling af Bygninger aldeles usig Stil og Proportioner. For at sætte Kronen i paa det, stoder det paa den ene Side op mod et Privathus, hvor ved Kongeligheden aldeles forsvinder, i det mindste paa denne Punkt. Hermed menes naturligvis Bygningen, hvori Statsgjelds- og Zahltammer Comptoirerne ere. Svenskeren har sejet i at antage denne Bygning for et Privathus, men han har fuldkommen Ret i at den i en meget hoi Grad svækker det Indtryk som Slottets Masse vilde gjøre, hvis den stod aldeles fri.

Da Sjælland er en eneste Kystkov, falder det af sig selv, at den ikke savner Promenader. Dyrehaven, som bliver me:

get besøgt i den smukke Aarstid, fra Begyndelsen af Sommeren til Midten af Juli, især om Sondagen, ligger en heel Mill fra Staden, hvilket dog ikke hindrer, at der i den vrimler af Folk af alle Staender, saa ofte Beiret er godt. Inde i Byen har man en Uilslugt fra Steenbroen og Heden i den sørdeles smukke og store Rosenborg Have, eller Kongens Have, som ligger ved Rosenborg Slot, bekjendt ved Christian den Fjerde, og paa alle Sider er omgiven af prægtige Gader. Den er for Kjøbenhavn hvad Carl den Trettendes Torv er for Stockholm, selv deri at alle Byens Born, med og uden Barnebørn, leve og have Tilhæld der i Sommertiden; men den er ikke noget Torv, den er en stor Have med bladrige, hverandre i alle Retninger krydsende Alleeer og skyggesulde Gange, med Pyramidepopler, de skønneste og mest majestætske jeg hidtil har set, med Blomsteroppe glimrende i tusindfold Farvepragt og duftende af Bellugt. At der ikke savnes „Restauration“ falder af sig selv. For Nesten er Staden omgivet af Voldene, som af en eneste stor Boulevard, der danner en lige saa smuk, som sterk besøgt Promenade.

Den store og frugtbringende Virksomhed, som udmærker Kjøbenhavn i literair og æsthetisk Henseende er bekjendt i hele Europa og neppe kan man vel noget med højere Interesse og varigere Nutte besøge de offentlige Samlinger, end det står her. Overalt møder man i denne Henseende Sporet af en levende, uophorlig Ordnen og virksom Aland, en klar Indsigt i Tingene, en oplyst, alvorlig og uafbrudt Beskyttelse fra højere Sted. Den store Kongresidents er, med Undtagelse af en eneste Pragtbolig, som bruges ved store Hoffester, næsten aldeles aabnet for Kunsten og Videnskaberne, og her, under en fuldkommen absolut Konge, hører man aldrig tale om, at en kostbar videnskabelig eller historisk Samling, en sjeldan Kunstsak, ligger skjult og ubenyttet i en Braue eller i en Betjents Værelse, for at en fornem Dame, en Hosches, en Kammerherre eller nogen anden af Hoffs Personale ikke skal savne Bequemmeligheder for sin egen dyrebare Person. Naar en nye Bygning i Kjøbenhavn bliver beboelig, tænker man ikke strax paa at pakke den fuld med Hoffsfolk; men den har altid et almænnigt Niemeed, deraf seer man ogsaa overalt her, i denne Henseende, en Orden, Planmæssighed og Rummelighed, som letter Studeringer, indbyder til dem og lige som dolger eller bringer i Forglemmelse de Anstrengelser, uden hvilke Ingen kan vente at træde ind i Videnskaberne Helligdom. Og hvorfor er Iveren uophorlig hos disse Samlingers Bogtere og Ordinere? hvorfor er deres Møje let og deres Kraft stedse opvakt til nye Forstninger? Fordi de vide at de udrette noget, der vedbliver at bestaae, fordi de ikke arbeide i et Chaos, ikke slide som Hestene i Hr. Jurinii Stampemolle, fordi de vide, at det aldrig skal mangle paa Lys for det som er Lyset værdi og for dem, som er i stand til at vandre i Lyset.

Det kongelige Bibliothek, i en Fløj af Christiansborg Slot, er, som man ved, et af de største i Europa, thi det indeholder for Øjeblikket 350,000 Bind. Det er aabent hver Formiddag, og en af de derved Ansatte er stedse, med den Beredvillighed, som udmærker de Danske, rede til at være den Reisendes Eicerone, et Kald, som han udfører med den Kundskab om Sagen, der ligeledes er udmærket Træk hos dem. Et eget, rummeligt og lyst Værelse staar aabent for dem, som for at studere ville asbenytte Bog- og Manuskriptsamlingerne, og de kunne der, ligesaa uforstyrrede, som paa deres eget Værelse, ja endnu mere uforstyrrede, hver Formiddag, indtil Kl. 2, hengive sig til deres Forstninger. Planen for Bibliothekets Ordning og Catalogernes Sammensætning gjor det let at opsoge hvad man i Øjeblikket behøver. De ved Bibliotheket Ansatte vide desuden paa deres Ringre, hvor Alt er at finde. — Det aarlige Overslag til Indkøb af nye Arbeider er i

Kjøbenhavn, i det mindste sammenlignelsesvis, meget betydeligt, og man har ikke vanskeligt ved at overbevise sig om, at det bliver anvendt fuldstændigt og hensigtsmæssigt. Det er glædeligt for Svense at see hvilket langtfra ikke ubetydeligt Rum man har indrommet den svenske Literatur, og hvorledes man, saavel i de skønne Kunster, som i Videnskaberne, er fulgt med lige til den fuldigste Lid.

Museet for den bærende Kunst har ligesom dit kongelige Bibliothek en Pragtbolig i Christiansborg Slot. Der findes set ikke noget Antikgallerie; alene Kunstabdemiet har en Samling af Gipsafstøbninger efter Antikene, og i denne Henseende staar Thorvaldsens Hodeby langt tiibage for Segels. Hvad Maleriegalleriet angaaer er imidlertid Forholdet aldeles modsat. Hos os findes der ikke et saadant, og endskjonte Sværrigs tidligere Regenter have sat store Summer i Indkøbet af Malerier, hvoraf mange kunne male sig med eller overtræffe dem, der findes i det danske Museum, har det svenske Folk, som bekjendt, ikke noget for Kunstneren eller Kunstelseren tilgængeligt Materiemuseum, med mindre man vil give dette Navn til de smudsige Huller, paa hvil Dør, som gaaer ud til en mørk Gang i det kongelige Slot, der paa en Passiilslap med store smudshvide Bogstaver staar at læse Ordet: Museum. Hoskiernes godhedsulde Kunstkærlighed og ivrige Omforg for deres egen Uddannelse i finansiell Henseende tillader vel undertiden saavel svenske Undersætter, som reisende Fremmede Adgang til det saakaldte „Store Gallerie“, — især om Sommeren naar Hof-Secretairen er paa Landet og man ikke behøver at være bange for at forstyrre ham — og det gjemmes unægælig Kunstsakke af stor Værdie, men at studere dem er naturligvis ikke gjørligt under saadanne Forhold. Maleriene ere desuden opstillede paa en ambulatorisk Bod — en Slags Museum en voyage, som, efter Omstændighederne og Nødvendigheden at decorere et andet kgl. Værelse, kan for andre Plads og Anordning — med et Ord, Nationen har ikke noget med alt dette at gjøre, og den har intet Gallerie, endstundt det Gallerie som haves er tilveiebragt ganske paa samme Maade, som alle andre Residentstæders, hvori man dog altid har betrægtet Gallerierne som tilhørende Nationen. Maleriegalleriet i Kjøbenhavn bestaaer af omrent 1000 Stykker, som vissnok ikke for Storstædelen have noget særliges stort Kunstværd, men blandt hvilke der dog findes ikke saa virkelige Meisterverker; dette gjælder især, og det næsten udelukkende, med Hensyn til de nedriandste Skoler. Uagtet denne Samling naturligvis ikke i Værd kan male sig med nogen af de sydeuropæiske, er den dog af stor Interesse for dem, som studere Kunsten, ved den Planmæssighed og Sagkundskab, hvormed den er ordnet ester de forskjellige Skoler og Tider. En fuldstændig, råsonnerende Fortegnelse er ogsaa til Asbenytelse og er en meget god, omendstundt hist og her, i Henseende til Bedømmelsen, ikke aldeles tilfortadelig Veileder.

Blandt de private Maleriesamlinger udmærker sig Grev Molckes i det Thotiske Palads paa Kongens Nytorv. Den er ikke stor, men meget udvalgt, og visse Dage om Ugen, uden Betaling, aaben for Publicum. Adgangen til det kongelige Gallerie betales med en Ubetydelighed.

Museet for nordiske Oldsager er iblandt de Samlinger som baade for sin Rigdom, Gjenstandes Interesse og den udmærkede Sagkundighed, hvormed det er ordnet, i en hoi Grad fortjener at tages i Diesyn. Den fortjente Thomesen er dets Forstander, en Mand, som med grundig Kundskab i sit Fag forener en grundig Indsigt i mange andre Kundskabsgrenze, især med Hensyn til de skønne Kunster, og den største Velvillie og Hjertelighed i Omgang. Her kan man, blandt meget andet Interessant, med endog den største Noiagtighed folge Uddannelsen af det nordiske Vaaben og Haandarbeide

igjennem alle Grader, ligesra Flintestenen til Jernet og de med største Zürighed udarbeidede Guldprydelser. Intet Led er afbrudt eller bragt i Worten i denne lange Kjøde, der paa en sindrig Maade forbinder — hvilket altid burde være Tilfølget — en Undervisning i de nordiske Oldsager med en Undervisning i den nordiske Historie, og oplyser den ene ved den anden.

Myntcabinetet og Medaillesamlingen udmerke sig ikke mindre ved den Planmessighed og Pyntelighed, hvormed de ere ordnede og den Lethed, som deraf fremgaer til næsten paa egen Haand at kunne veilede sig igjennem dem, end ved Mængden af kostbare Pragtexemplarer af flagne Skuepenge. En politisk Fordomsfrihed, som aldrig burde savnes i Kunst og Videnskab, har selv i denne Samling givet Plads for et Exemplar i Guld af den store Medaille, der i Sverrig blev slaget over „Toget over Belter“ med Carl Gustavus Vilse og Indskriften; *Natura hoc debuit uni*. Lejlighedsvis maa her bemærkes, at Samlingen af svenske Medailler er i hoi Grad fuldstændig. Stockholm har ogsaa et Myntcabinet, Nationen har igjennem flere Slægter lønnet en Garde des medailles, Samlingen er større og mere mærkelig end den danske, efter hvad jeg har Grund til at troe — men Alt ligger Hulster til Bulter i et Par Huller i det kongelige Slot, og der maatte gjores et særskilt Statsoverslag for at en ung i Kjøbenhavn uddanne, duelig og ivrig Videnskabsmand i det mindste kunde gjøre en Begyndelse med at ordne Samlingerne. Han har imidlertid allerede utsat sin Helsen og voer Livet i disse usunde Kjølderhuller.

Den Simpelhed og Pragtlosshed, hvorved den danske Kongefamilie udmerker sig, gjor et besynderligt, men visinok langfra ikke ubehageligt Indtryk. At see en Konge eller en Prinds vise sig paa offentlige Steder i sort Kjøle, uden anden Decoration end et Baand i Knaphullet, ledsaget af en eneste Person, der ogsaa er i civil Klædning, er noget, som kanske ikke overalt bliver anset som overensstemmende med Majestæts Værdighed og Høihed, men som, i det mindste i Danmark og de større Dele af det civiliserede Europa, hører til Dagens Orden. Kun Kongen, som i en Alder af næsten 70 Aar har en Rasthed og Livsfuldhed, hvori ingen af Europas alderstegne Monarker overträffer Carl den Hjortende Johan, bører næsten altid Uniform. Paa en raff Neden galopperer han ofte om Sommerren imellem Staden og det nærliggende, udmerket skønne Frederiksberg, blot ledsaget af en eneste Adjutant. Den Fremmede, hvis Mang eller Stilling ikke giver ham Adgang til Høfset, har i Skuespilhuset en god og ikke sjeldnen Lejlighed til at see den kongelige Familie samlet og at overbevise sig om, hvor lidet den fræber efter at holde sig i Afstand fra Folket, eller, om man heller vil, dette i Afstand fra sig. Paa Sommertheatrene, hvis Indretning ikke gjor det muligt strengt at adskille den kongelige Loge fra Publicums Pladser, ere Deres kongelige Høiheder næsten blandede med Mængden og deres Samtale, som ikke er høirsret, men heller ikke bliver affecteret ved Hvidsten, er fuldkommen forstaelig for de Omstaaende.

Overalt hvor man har nogen Kundstab om den danske Hovedstad, og især hos os, har Assistents-Kirkegaarden et altfor udbredt Navn, til at den med Føje skulde kunne forbigaaes, selv i en saa flygtig Skildring af Residentstaden som denne. Dens besynderlige Navn har en ganz egen Oprindelse. Da Begravelserne endnu stete indenfor Stadens Volde og hvør Menighed havde sin Kirkegaard, ligesom i andre Stæder, f. Ex. i Stockholm, begyndte man dog til Slutningen at savne Plads og der blev udenfor Volde udsett nogle Lander Land til en følleds Begravelsesplads, som skulde „assister“ Begravelsespladserne i Byen. Den „assisterende“ Kirkegaard voxte med

hver Dag og fortængte til sidst alle de andre, men beholdt dog, ved Overgang fra Bisag til Hovedsag, sin bestedue Vennevenne. — Om Assistents-Kirkegaards udmerkede Skønhed er der kun een Stemme, og blandt dem som ved enhver Ting kun søger en isoleret Unde, uden at bryde sig om Betydningen og hvorledes Tingene svare til denne, kunne Meningerne om denne Kirkegaard ikke være delte. I mine Hine er Assistents-Kirkegaarden en særdeles smukt engelsk Have, som blot vanzires noget af en altfor sammenhobet Masse Steenmonumenter — men uden at læse Indskriften paa disse Monumenter, uden at esterkenke Betydningen af de Sindbilleder, som hist og her pryde dem, havde det vel aldrig faldet mig ind, at jeg der befandt mig paa et Døden indviet Sted, at det var Grave, der dækkes af disse Sidestykke til de muntere Blomsterpartier ved en Stormands Villa. Disse smalle af bladige Træer beskyggede Gange, som med udsgåt Kokettarie boie sig ved hvert tiende, ja endog ved hvert femte Skridt, synes vel hyperligt dannede til at gjentage Echoet fra et sukkende Bryst, men fra et som banker af Kjærlighed og Længsel, ikke fra et som brister under Byrden af uendelig Sorg. Her er smukt, udmerket smukt, men som i en Balsal, ikke som i en Kirke. Alvor, Hellighed, Høihed, Simpelhed og Stilhed — finder man ikke her. Den Mængde Spadserende, som bestandig, naar det er smukt Veir, vandrer om i denne vidtudstrakte Lyslund, bidrager endmere til at forjage Tanken om en Kirkegaard og tilbagefører den derimod stedse til Forestillingen om et Forlystelsessted. Blandt de utallige Monumenter, som om de just ikke smykle, saa dog opfyldte dette Sted, fandt jeg relativt kun meget faa, som i Henseende til Tanke og Udførelse havde noget særdeles Udmerket ved sig. Hvad Udførelsen angaaer er der dog ingen Twivl om, at man jo, blandt meget som er middelmaadigt, eller endnu mindre, finder adskilligt som har et høiere Værd; ja endogsaa Thorvaldsens Meissel gjenfinder man her. Marmoret skal her paa Stedet være let at faae og ikke kostbart, og det maa virkelig være tilføldet, thi man modder det næsten ved ethvert Skridt blandt Gravene. Ved de feste af disse Dødens Gemmer seer man en malet Havebænk, hvor den efterlevende Familie hviler sig under dens Besøg hos den Bortgangne; disse Besøg ere hyppige og den Omhu hvormed Kjøbenhavnerne vedligeholde deres afodsede Bimmers Minde og den Jordplet, som gjemmer deres Stov, er et blandt de mange høist agtværdige Træk i deres Karakter. Bist er det imidlertid, at disse Havebænke gjøre deres til at drage Sindet fra al Undtagelse, især da de, som ofte er tilføldet, tillige tjene til Monument. Man seer nemlig ikke sjeldnen paa Rygstdøet af Bænken, ud mod Sædet, malet: „Her hviler o. s. v.“ Ved en Vandring paa Kirkegaarden seer man ofte disse Bænke besatte med de Bortgangnes Familier, som der nyde deres Thee og Kaffe (?) hvilken de have bragt med fra Byen, og saaledes lig som fremmene deres afodsede Bimmer af Graven til endnu at deeltage i et lystigt Compagnie. Hjerteligt, smukt, rorende! raabe maaesse mange; aa ja vist; men den Afodsde, som behandles saa familiært, har han vel foraarsaget nogen stor Tomhed i den lystige Krebs? Høis, som Byron siger, Mindet er et Speil, som Sorgen med Fortvibelsens Styrke kaster ill Jordens for at tilintetgjøre det, men hvori den kun i de omspredte Skær seer det rædselsfulde Billedes tusindfold — saa drifker man ikke Theeband ved Graven, eller sætter en ryggende Kassekande paa den Jordhøi, som ugjenværdig gjemmer Ruinerne af Eens hele jordiske Lykke.

Den beromte Thorvaldsen er endnu i Rom, men her er fuldt af ham, og med en ubetydelig Forandring funde man paa Kjøbenhavn anvende den bekjendte Gravskrift over Wren i St. Paulskirken: „Si Thorvaldsen qvaris, circumspice.“ Vil man studere denne plæstiske Kunstner, den største Verden har havt siden den rene Antiks Tid, saa kan det alene ske her; thi deels gjemmer Kjøbenhavn de feste af hans Origin

nalarbeider, deels har det en næsten fuldstændig Samling af under hans egen Veiledning tagne Gipsafstobninger af hans Arbeider, der ere spredte omkring i den øvrige Verden. Blandt de mange skjonne Træk i den store Mands høist elst-verdige Karakteer, er den Negennytighed, hvormed han har arbeidet for sit Hædrenelands Konge og Hovedstad. For sine kolosale Apostler i Grue Kirke har han begjært og faaet mindre, end f. Ex. Bystrom for de Statuer, der i Henseende til Storrelsen — den eneste mulige Sammenligningspunkt — omment svare til dem. Og medens Thorvaldsen udførte disse Arbeider, var han dog beleiret af Europas Fyrster og Magister, som kappedes om at eie et Arbeide af ham, da Bystrom derimod ene maa takke Carl Johans Edelmodighed for at Verden eier en Mængde Statuer af ham og trues med endnu flere. Vel ere Gipsafstobningerne af Thorvaldsens Værker ikke endnu tilbørligen opstillede eller samlede paa eet Sted, som de sikkert ville blive, men den Velvillie og Beredvillighed, som overalt i Kjøbenhavn møder Kunstvennen, gjorde mig det let at faae dem at see, hvor de end vare. Meget, som er bestemt for den største Offentlighed, f. Ex. Frontonen til Grue Kirke, Apostlerne i Marmor, Alexanderstogt og mere, kan kun usfuldkomment sees og bedømmes, da det findes paa Steder, som aldeles ikke ere som de, hvorför det er bestemt; ja Apostlerne ligge endnu i deres Kasser og vente Mesterens Hjemkomst, for at henslyttes til de Pladser i Kirken, der imidlertid have været besatte med Gipsafstobninger, som i Skjønhed og Fulddendelse neppe overträffes af andet end de Skikkeler af et ældere Stof, som engang skulde indtage deres Plads. Her er ikke Stedet til at gaae ind i en Kritik over Enkelthederne i disse Mesterværker, men saameget kan jeg dog sige uden Frygt for Modsigelse, at en bærende Kunstner helden eller aldrig har, saavel i Tanken som i Udførelsen, vist større Genialitet og Rigdom i Opfindelsen end Thorvaldsen i Behandlingen af de tolv hellige Karakterer. Man seer at han dybt har studeret det nye Testamente og med et skarpt Blit opfattet Personligheden hos enhver af dem, for saavidt som en saadan findes i Biblen. Æpperligst af alle er maaestee hans Thomas. Men selv hvor de hellige Sagn ikke paapegede ham nogen bestemt Karakteer, har han i den hele originale Opsætning og Udførelse af Figuren, og i dens overordentlig plastiske Skjønhed frembragt en Virkning, der maa forbause; et Exempel derpaa er hans Philippus. Det vilde blive altfor vidt-læstigt at gjennemgaae Listen over alle de mange herlige Værker den ligesaa frugtbare som aandrige Kunstner har udsprett i Kjøbenhavn og Europa; naar man saaledes seer dem her i Originalerne eller fortreffelige Copier samlede paa eet Sted, overbevises man om, hvorledes Thorvaldsens Raabe maa gjøre Gavn som Drapprerie for mangen ellers meget agravverdig Kunstner; saaledes ere f. Ex. den Mercurius, den Armer med Krigsgudens Sværd, vi have fra Fogelbergs Haand, som med Rette have henrebet hele Stockholm, næsten fuldvorne sprunge ud af Thorvaldsens Hoved; Eftersigningen er altfor paafaldende. — Inden jeg slutter dette lille Udkast til en Analyse kan jeg ikke undlade at sige nogle Ord om een iblandt de mange æpperlige Statuer, han har udført for Private. Det er hans Lord Byron. Thorvaldsen stod i et personligt venstabeligt Forhold til den store Britte, var noie bekjendt med ham, begeistret for hans Værker og har udført hans Billeder saaledes con amore som en Portraitstatue helden er bleven det. Byron, der er i let Dragt med en Kappe om Skuldrene, med den navnkundige udstagne Skortekrave og øst knyttet Halsstørklæde, sidder paa en liden Forhøining,

hvor Athens Ruiner symboliseres, med Capitelen af en sonderslagen corinthisk Søjle til Støtte under den venstre Hod; det hoire Been er udstrakte. Mod det venstre Knæ støtter han en Papirrolle med den venstre Haand og i den oploftede hoire Haand holder han Griffelen, som han tankefuld trykker mod Læberne. Hans Vand er fri, hans Blit inspireret; det er Childe Harold han digter! Kun en Thorvaldsen kunde det lykkes med Sandhed, i dette Ords dybeste og meest udstrakte Betydning, at giengive det historiskjorde Billedet af ham, som paa engang var sin Tids største Skjald og skjønneste Mand. Og han har gjort det; — den som een Gang har set denne Statue glemmer den aldrig. Blandt Visagerne i Udførelsen maa især nævnes det Mesterstyk, hvormed den moderne Klædedragt er behandlet.

Thorvaldsen ventes med Bestemthed i Esset af næste Aar tilbage fra Rom. Denne snart halvfjerdsnyveaarige Kunst-Heros (han har fyldt 66) arbeider endnu ligge uophörligt, og hans sidste Arbeider vise intet Spoer af at han gaaer tilbage. Han er blandt Kunstnere ligesaalidet overtruffen i Hordningsløshed, Venlighed, Forekommenhed, Hjertensgodhed og Velvillie, som i Genie og Herommelse.

Den navnkundige Skjald Oehlenschläger boer i Kjøbenhavn, ved hvis Universitet han beklæder en Lærestoel. Han er let tilgængelig, har et let, livligt Gemyt, seer gjerne at man besøger ham, naar man blot har nogen Dannelsel i det Tag der er hans, og han har en afgjort Hengivenhed for Svenske. Endskjont jeg kun var farvelig ubrusset med Unbefalinger, eller, om man vil, havde kun farvelige Unbefalinger, havde jeg dersor ingen Vanfælighed ved at blive modtaget, og godt modtaget. Oehlenschläger er af middelmaadig Høiße og meget fed, hvilket dog ikke hindrer ham i at have en Livslighed og Kraft i Bevegelser og Gæverder, som savnes hos mangen tyveaarig Ungling. Hans Ansigt er velbannet og kan, uagtet dets Hylighed, kaldes skjont. Til de 56 Aar som han forsikrede, at han havde fyldt, seer man intet Spoer; man skulde neppe troe, at han var 40. Et sterk sort Haar, som kun er graanet lidet i mere end et halvt Sekel han har gjennemlevet, beskygger den høje Vand, hvorunder et Par brune Øine med det meest sprudlende Liv, udskyder sine Lys til alle Sider. Jeg har sjeldent, maaestee aldrig, set mere Livslighed og humoristisk Munterhed i et Par Øine end i Oehlenschlägers. Forsatteren af Freias Alter er umiskjendelig, men at den største tragiske Digter Danmark har haet og vor Tid eier, skulde se med disse Øine, det kunde man neppe forestille sig, og hans Sind, i det mindste som det er i hans jevnlige Omgang, asspeiler sig troe i det joviale Blit. Hans Samtale udmerker sig ved den høieste Munterhed og Værdighed, og krydres af Indfall, der ofte ere næsten barnslige, men altid moersomme og aldrig bitre. Hans Satire, naar den engang kommer frem, savner ikke Genets Braad, men har langt mere af Barnets Fortrydelighed end Mandens dybe, concentrerede Harme. Han ønskede meget at see Stockholm og jeg opmuntrede ham naturligvis meget dertil.

Dette Blad tilbringes Abonnenterne af "Dagen" for 2 Nbd. 24 f. Salv, eller 2 Nbd. 24 f. i Sedler og Legn, quartaliter, for begge Bladet tillige. — Subscription modtages i Stormgaden Nr. 186, 1ste Sal.

Tykt i det Postoske Officium